

SAJUNGOS PADĖTIS 2018 M.

EUROPOS SUVERENUMO VALANDA

Europos Komisijos Pirmininkas
Jeanas-Claude'as Junckeris
2018 m. rugsėjo 12 d.

[AUTENTIŠKAS TIK SAKOMAS TEKSTAS]

IVADAS. PRIVALOME VEIKTI IR BŪTI BUDRŪS

Gerbiamasis Pirmininke,

gerbiamieji Parlamento Nariai,

kartais istorija juda į priekį lėtai ir nepastebimai, o laikas atsisveikinti ateina greitai.

Tai galima pasakyti apie Komisijos veiklą – jai suteikiamas tik penkerių metų mandatas, per kurį reikia įgyvendinti daug pokyčių.

Dabartinė Komisija – tik trumpas ilgos Europos Sąjungos istorijos epizodas. Kol kas dar negalima nurodyti galutinių Komisijos, kuriai pirmininkauju, veiklos rezultatų.

Todėl šiandien Jums ne pristatau praėjusių ketverių mūsų veiklos metų rezultatus, o pabrėžiu, kad **dvylika ateinančių mėnesių tęsime savo darbą, kad netobula Europos Sąjunga kuo labiau tobulėtų.**

Dar daug reikia nuveikti ir šįryt norėčiau pakalbėti būtent apie tai.

Be jokio pasitenkinimo savimi. Be jokio pasipūtimo. Kuklumas ir darbas – Komisijos veiklos artimiausiais mėnesiais orientyras.

Kartais istorija – didžioji istorija – nekviesta įsiveržia į tautų gyvenimą ir ilgam jį paveikia.

Taip atsitiko 1914 m., kai po saulėtų, ramių, taikių ir optimizmo kupinų 1913 metų visoje Europoje netikėtai kilo Didysis karas.

1913 m. europiečiai tikėjo, kad jų laukia ilgas ir taikus gyvenimas. Tačiau jau kitais metais Europą ėmė siaubti broližiškas karas.

Tą laikotarpį primenu ne todėl, kad manyčiau, jog mums gresia nauja katastrofa.

Europa yra taikos sergėtoja. Turėtume būti dėkingi, kad gyvename taikiame žemyne, ir už taiką turime dėkoti Europos Sąjungai.

Labiau gerbkime Europos Sąjungą, neterškime jos vardo, ginkime savo gyvenimo būdą ir vertybes.

Remkime patriotizmą, kuris nenukreipiamas prieš kitus. Kovokime su perdėtu nacionalizmu, kuris atstumia kitus, yra persisunkęs neapykanta ir viską naikina savo kelyje, su tokiu nacionalizmu, kai ieškoma kaltų, užuot ieškojus būdų geriau gyventi drauge.

Daugiau jokio karo – toks buvo Europos Sąjungos steigimo tikslas ir jis šiandien išlieka svarbiausias. Privalome būti budrūs – ir Sąjungoje, ir žvelgdami į mus supantį pasaulį.

MŪSŲ SAJUNGOS PADĖTIS 2018 M.

VAISINGOS PASTANGOS

Gerbiamieji Parlamento nariai,

kokia Europos Sąjungos padėtis yra šiandien, 2018 m.?

Praėjus dešimčiai metų nuo „Lehman Brothers“ žlugimo, Europa jau iš esmės įveikė iš kitur atsiritusią ir mums labai žiauriai smogusią finansų ir ekonomikos krizę.

Europos Sąjungos ekonomika auga 21 ketvirtį iš eilės.

Atgyja darbo rinka: nuo 2014 m. sukurta beveik 12 milijonų darbo vietų. 12 milijonų – daugiau nei Belgijoje gyventojų.

Europoje dar niekada nebuvo tiek darbą turinčių žmonių – 239 milijonai vyrų ir moterų.

Jaunimo nedarbas siekia 14,8 proc. Tai vis dar per daug, bet visgi mažiau, negu kada yra buvę nuo 2000 m.

Į Europą grįžta investicijos: visų pirma mūsų Europos strateginių investicijų fondas, kurį kai kas (tokių vis mažiau) tebevadina Junckerio fondu, pritraukė 335 milijardų eurų viešųjų ir privačiųjų investicijų. **Artėjame prie 400 milijardų ribos.**

Ir dar Graikija: išgyvenus nemažai, reikia pasakyti, skausmingų metų, patyrus didžiulių socialinių sunkumų ir sykiu sulaukus precedento neturinčio solidarumo Graikijai pavyko baigti savo programą ir atsistoti ant kojų. **Sveikinu Graikijos žmones už herakliškas pastangas, kurias kiti europiečiai vis dar nuvertina.** Aš visada gyniau Graikiją, jos orumą, jos vaidmenį Europoje ir ypač jos išlikimą euro zonoje. Aš tuo didžiuojuosi.

Europa taip pat vėl parodė esanti galingas prekybos blokas. Prekybos bloko galia pasaulyje kaip tik įrodo, kad mums būtina dalytis savo suverenumu. Dabar Europos Sąjunga yra sudariusi prekybos susitarimus su 70 šalių. Kartu su jomis sukuriame 40 proc. pasaulio bendrojo vidaus produkto. Šie susitarimai – dažnai, tačiau nepagrįstai kritikuojami – padeda mums kituose pasaulio regionuose diegti aukštus europinius maisto saugos, darbo teisės, aplinkos ir vartotojų teisių standartus.

Liepos mėnesį, pasaulyje tvyrant pavojingai įtampai, nuvykęs savaitei į Pekiną, Tokiją ir Vašingtoną galėjau, kaip Europos Komisijos Pirmininkas, kalbėti didžiausios pasaulyje bendrosios rinkos vardu. Sąjungos, kuriai priklauso penktadalį pasaulio ekonomikos, vardu. Sąjungos, kuri pasirengusi kovoti už savo vertybes ir interesus, vardu. Aš parodžiau, kad Europos žemyno durys atviros, bet ne atlapotos.

Parodžiau, kad turiu vieningos Europos užnugarį ir koks jis tvirtas, todėl Europos Sąjungos balsas buvo išgirstas ir taip pasiekta konkrečių rezultatų mūsų piliečiams ir įmonėms.

Būdami vieningi, mes, europiečiai, kaip Sąjunga, esame jėga, su kuria reikia skaitytis. Vašingtone kalbėjau Europos vardu. Kai kurie susitarimą, kurį man pavyko pasiekti po derybų su Prezidentu Trumpu, apibūdina kaip siurprizą. Tačiau nėra jokie siurprizo, nes Europa susitelkė kalbėti vienu balsu.

Europa, kai būtina, turi veikti tarsi būtų vienas asmuo.

PASAULINĖ ATSAKOMYBĖ

Mes ją parodėme, kai atkakliai gynėme Paryžiaus susitarimą dėl klimato, nes mes, europiečiai, **norime ateinančioms kartoms planetą palikti švaresnę**. Pritariu už energetiką atsakingo mūsų Komisijos nario argumentams dėl išmetamo anglies dioksido kiekio mažinimo iki 2030 m. tikslų. Jie pagrįsti moksliskai ir būtini politiškai.

Šios vasaros sausras aiškiai ir skaudžiai primena (ne tik ūkininkams), kaip svarbu mums stengtis, kad būsimų kartų ateitis būtų saugi. Negalime nematyti mums iškilusio iššūkio ir nusukti žvilgsnį. Mes, Komisija, ir jūs, Parlamentas, turime žiūrėti į ateitį.

Gerbiamieji Parlamento nariai,

pasaulis nenustojo keistis ir šiuo metu jis kaip niekada nepastovus. Diena iš dienos gausėja mūsų žemynui kylančių išorės iššūkių.

Todėl nė akimirksniu negalime liautis stengęsi dirbti dėl Europos vienybės.

Europa gali į išorę skleisti stabilumą, kaip per vieną po kitos vykusias Sąjungos plėtras – jos man buvo ir lieka sėkmės istorijos, nes mums pavyko sutaikyti Europos istoriją ir geografiją. Tačiau dar reikia daugiau pastangų. **Turime nusistatyti neatšaukiamą požiūrį į Vakarų Balkanus**. Priešingu atveju mums artimiausią kaimyninį regioną ims dalytis kitos jėgos.

Apsižvalgykime ir aplink save. Tai, kas šiandien vyksta Idlibe, turi mums visiems tiesiogiai kelti didelį nerimą. **Negalime tylėti artėjant humanitarinei katastrofai, apie kurią faktiškai žinome iš anksto.**

Sirijos konfliktas parodo, kaip tarptautinė tvarka, nepaprastai padėjusi europiečiams po Antrojo pasaulinio karo, gali būti sujaukta.

Apskritai, nūdienos pasaulyje Europa nebegali būti tikra, kad vakar duotu žodžiu dar galės kliautis rytoj.

Vakarykščiai sąjungininkai rytoj gali tapti nebe sąjungininkais.

EUROPOS SUVERENUMO VALANDA

Ponios ir ponai,

nūdienos pasauliui reikia stiprios ir vieningos Europos.

Europos, kuri siekia taikos, prekybos susitarimų ir stabilių valiutos santykių, net kai kiti kartais linksta rinktis prekybos ar valiutų karus. Man visai nepatinka vienašalis veikimas nepaisant kitų šalių lūkesčių ir vilčių. **Visada liksiu daugiašališkumo rėmėjas.**

Jei Europa geriau suvoktų savo šalių politinę, ekonominę ir karinę galią, pagaliau galėtume atsakyti vien mums tekusios funkcijos visur pasaulyje mokėti, nors tai ir toliau ketiname daryti. **Turime labiau siekti daryti pasaulyje įtaką.** Taip, mes *pasaulio mokėtojai*, bet turime būti ir *pasaulio žaidėjai*.

Todėl nuo 2014 m. gaivinau Europos gynybos sąjungos projektą, nors tuo metu prieš jį labai šiauštasi. Tai ir priežastis Komisijai ateinančiais mėnesiais toliau dirbti, kad Europos gynybos fondas ir nuolatinis struktūrinis bendradarbiavimas gynybos srityje pradėtų visiškai veikti. Čia man rūpi patikslinti: mes Europos Sąjungos nemilitarizuosime. Norime tapti atsakingesni ir nepriklausomesni.

Nes tik stipri ir vieninga Europa gali apginti savo piliečius nuo vidaus ir išorės grėsmių – nuo terorizmo iki klimato kaitos.

Tik stipri ir vieninga Europa gali išlaikyti darbo vietas atvirame ir tarpusavyje susijusiame pasaulyje.

Tik stipri ir vieninga Europa gali suvaldyti pasaulio skaitmeninimo iššūkius.

Mes, europiečiai, turėdami didžiausią pasaulyje bendrąją rinką, esame pajėgūs nustatyti didžiųjų duomenų, dirbtinio intelekto, automatizavimo standartus taip, kad nebūtų pažeistos mūsų piliečių vertybės, teisės ir individualumas. Tai galime tik būdami vieningi.

Stipri ir vieninga Europa padeda savo valstybėms narėms pasiekti žvaigždes. Mūsų programa GALILEO leidžia Europai tęsti varžybas dėl kosmoso. Nė viena valstybė narė nebūtų galėjusi į orbitą pakelti 46 palydovų 400 milijonų pasaulio vartotojų reikmėms. Nė viena valstybė narė to nebūtų padariusi viena. Taip, GALILEO visų pirma, o gal vien tik Europos sėkmė. **Be Europos nebūtų GALILEO. Didžiukimės tu.**

Pirmininke,

geopolitika rodo, kad **pagaliau išmušė Europos suverenumo valanda.**

Metas Europai imti savo likimą į savo rankas. Metas Europai puoselėti tai, ką vadinu *Weltpolitikfähigkeit*, – pajėgumą veikti kaip Sąjungai siekiant daryti įtaką pasaulio reikalams. Europa turi tapti suverenesne tarptautinių santykių dalyve.

Europos suverenumas kyla iš jos valstybių narių nacionalinio suverenumo. Ji nepakeičia to, kas priklauso valstybėms. Atiduodama, kai reikia, dalį savo suverenumo kiekviena nacionalinė valstybė stiprėja.

Šis įsitikinimas, kad „būdami vieningi esame didesni“, yra pati esmė to, ką reikia būti Europos Sąjungos dalimi.

Europos suverenumas niekada nebus nukreiptas prieš kitus. Europa turi likti atviras ir tolerantiškas žemynas. Ir ji tokia liks.

Europa niekada nebus tvirtovė, niekada neatsuks nugaros kenčiančiam pasauliui. Europa niekada nebus sala. Europa turi likti ir liks daugiašališkumo rėmėja. Planeta priklauso visiems, o ne tik saujelei.

Tai ir 2019 m. gegužės mėn. vykiančių rinkimų į Europos Parlamentą tema. Pasinaudosime iki Europos rinkimų likusiomis 250 dienų, kad savo piliečiams įrodytume, kad vieningai veikianti Europos Sąjunga gali pasiekti rezultatų ir laikosi šios kadencijos pradžioje priimtų įsipareigojimų.

Iki rinkimų į Europos Parlamentą **turėsime parodyti, kad Europa pajėgi įveikti skirtumus tarp Šiaurės ir Pietų, Rytų ir Vakarų, kairės ir dešinės.** Europa pernelyg maža, kad dalytųsi į dvi, o paskui į keturias.

Turime parodyti, kad kartu galime sėti suverenesnės Sąjungos sėklas.

MŪSŲ PAŽADŲ ĮGYVENDINIMAS

Gerbiamieji Europos Parlamento Nariai,

2019 m. gegužės mėnesį balsuoti einantiems europiečiams nerūpės, ką Komisija yra pasiūliusi. Tačiau jiems labai rūpės, ar interneto milžinės moka mokesčius ten, kur uždirba pelno. Rinkėjai ir, kiek žinau, daugelis jūsų nori, kad tam skirtas Komisijos pasiūlymas greitai taptų teisės aktu. Tie, kurie to nori, yra visiškai teisūs.

2019 m. rinkimuose dalyvausiantys europiečiai nesižavės Komisijos gerais norais smarkiai sumažinti vienkartinį plastiko pakuočių kiekį ir apsaugoti mūsų jūras. Jei norime parodyti europiečiams, kad mumis galima tikėti, ir įtikinti, kad esame teisūs, mums reikia plastikų draudimą įtvirtinančio europinio teisės akto – tokio, kokį pasiūlė Komisija.

Dažnai iš tribūnų sakome, kad svarbiems klausimams norime skirti daug dėmesio, o nesvarbiems mažai. Tačiau, ES teisės aktais nurodinėdami europiečiams du kartus per metus keisti laiką, aplodismentų tikrai nesulauksime. Komisija šiandien siūlo tai pakeisti. **Turime liautis kaitalioję laiką. Valstybės narės, kaip reikalauja subsidiarumo principas, pačios turi nuspręsti, pagal kurį laiką – vasaros ar žiemos – jų piliečiai turi gyventi.** Tikiuosi, Parlamentas ir Taryba mano taip pat ir ieškos bendrąją rinką atitinkančių sprendimų. **Laikas spaudžia.**

Apskritai raginu mus visus artimiausiais mėnesiais glaudžiai bendradarbiauti, kad galėtume laiku – iki Europos Parlamento rinkimų – įvykdyti tai, ką pažadėjome 2014 m.

Pradėdami darbą visi kolektyviai pasižadėjome įgyvendinti novatoriškesnę bendrąją skaitmeninę rinką, tvirtesnę ekonominę ir pinigų sąjungą, bankų sąjungą, kapitalo rinkų sąjungą, teisingą bendrąją rinką, perspektyvia klimato politika grindžiamą energetikos sąjungą, kompleksišką migracijos darbotvarkę ir saugumo sąjungą ir stengėmės, bent jau dauguma mūsų, nebepalikti nuošalėje Europos socialinio aspekto, bet nubrėžti jo ateities gaires.

Komisija pateikė visus pasiūlymus ir iniciatyvas, apie kurias buvome paskelbę 2014 m. Dėl pusės jų Parlamentas ir Taryba jau susitarė, dėl 20 proc. sėkmingai deramasi, o 30 proc. įstrigo keblokuose svarstymuose.

Ponios ir ponai,

nesutinku, kad Komisijai vienintelei būtų suversta kaltė už visus trūkumus, kurių, suprantama, buvo. Mūsų pasiūlymai paskelbti, jie turi būti priimti ir įgyvendinti. Aš ir ateityje neleisiu, net jei taip atsitiktų, kad vien Komisija būtų verčiama atpirkimo ožiu. Atpirkimo ožiai tūno visose institucijose, o Komisijoje ir Parlamente jų yra mažiausiai.

Politinės lyderystės reikia daugelyje politikos sričių. Ji ypač aktuali siekiant sukurti **saugumo sąjungą.** Europiečiai pagrįstai tikisi, kad Sąjunga užtikrins jų saugumą. **Todėl Komisija šiandien siūlo naujas taisykles, kad teroristinę propagandą būtų galima pašalinti iš interneto per vieną valandą** – tai lemtingas tarpsnis, per kurį gali būti padaryta didžiausia žala. Be to, siūlome **išplėsti naujai įsteigtos Europos prokuratūros užduotis, kad ji kovotų ir su teroristiniais nusikaltimais.** Mums reikia galimybių persekioti teroristus visoje Sąjungoje ir tarpvalstybinio mastu. Teroristai nepaiso jokių sienų. **Neturėtume nebendradarbiaudami tapti jų bendrininkais.**

Todėl šiandien siūlome ir **naujų veiksmingos tarpvalstybinės kovos su pinigų plovimu priemonių.**

Lygiai taip ryžtingai turime stoti ginti laisvus ir sąžiningus rinkimus Europoje. **Todėl Komisija taip pat siūlo naujas taisykles, kad apsaugotų mūsų demokratinį procesą nuo trečiųjų šalių manipuliacijų arba – taip, ir to pasitaiko, – nuo privačių interesų.**

Lyderystės ir kompromiso dvasios, žinoma, labai reikia sprendžiant **migracijos klausimus**. Šioje srityje padarėme daugiau, nei dažnai teigiama. Jau susitarta dėl penkių iš septynių Komisijos pateiktų bendros Europos prieglobsčio sistemos reformos pasiūlymų. Bendromis pastangomis sėkmingai sumažintas pabėgėlių skaičius – 97 proc. rytinėje Viduržemio jūros regione dalyje ir 80 proc. centrinėje Viduržemio jūros regione dalyje. Nuo 2015 m. ES vykdomos operacijos padėjo jūroje išgelbėti daugiau kaip 690 000 žmonių.

Vis dėlto valstybės narės dar tik ieško būdų, kaip tinkamai suderinti atsakomybę, kurią kiekviena šalis turi prisiimti už savo teritoriją, ir valstybių narių solidarumą. Šį solidarumą valstybės narės turi rodyti, jei nori išlaikyti Šengeno erdvę be vidaus sienų. **Visada buvau ir tebesu prieš vidaus sienas. Kur ne kur vėl atsiradusios vidaus sienos turi išnykti. Jų išlaikymas reikštų nepriimtina Europos būties ir tapsmo regresą.**

Komisija ir kelios Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės pateikė svarstyti daugybę kompromisinių pasiūlymų. **Tarybai pirmininkaujančią Austriją raginu žengti ryžtingą žingsnį, kad rastume tvarų sprendimą dėl subalansuotos migracijos reformos.** Nebegalime kaskart atplaukus naujam laivui kivirčydamiesi ieškoti vienkartinį sprendimų, ką daryti su atplaukusiais žmonėmis. Vienkartinį sprendimų nepakanka. **Turime būti solidarūs ir dabar, ir ateity – solidarumas turi būti ilgalaikis.**

Didesnis solidarumas reikalingas tam, kad galėtume veikti efektyviau. To reikia, kad galėtume **sustiprinti civilinę saugą Europoje**. Jei kurioje nors šalyje įsiliepsnojo gaisras, vadinasi, dega visa Europa. Puikus to pavyzdys yra šios vasaros kova su gaisrais ir švedų liaupsės liepsnas užgesinti jiems padėjusiems lenkų ugniagesiams – *Europa yra jėga*.

Tačiau grįžkime prie migracijos. **Šiandien pateikėme pasiūlymą sustiprinti Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgas.** Išorės sienų apsauga turi būti efektyvesnė. Todėl siūlome iki 2020 m. iš Europos Sąjungos biudžeto finansuojamą Europos sienų apsaugos pareigūnų skaičių padidinti iki 10 000.

Taip pat pateikėme pasiūlymą plėtoti Europos prieglobsčio agentūrą. Valstybėms narėms reikia daugiau europinės paramos prieglobsčio prašymams nagrinėti – jie turi būti nagrinėjami pagal Ženevos konvenciją.

Be to, pateikėme pasiūlymą dėl spartesnio neteisėtai atvykusių migrantų gražinimo. Komisija šią užduotį spręs drauge su valstybėmis narėmis.

Ir vėl noriu priminti, o gal net labiau paraginti **atverti teisėtos migracijos kelius į Europos Sąjungą. Mums reikia kvalifikuotų migrantų.** Ir šiam klausimui spręsti Komisija yra pateikusi konkrečių pasiūlymų. Jie turi būti įgyvendinti.

Gerbiamasis Pirmininke,

norėčiau pakalbėti apie ateitį ir apie mums labai artimą **Afrikos** žemyną.

2050 m. Afrikoje gyvens 2,5 mlrd. žmonių. Kas ketvirtas žmogus Žemėje bus afrikietis.

Turime daugiau investuoti į santykius su šiuo oriu ir didingu žemynu bei jo tautomis. Turime nustoti Afrikos ir Europos santykius matyti tik per vystomosios paramos donoro prizmę. Toks požiūris yra nepakankamas ir netgi žeminantis.

Afrikai reikia ne labdaros, o tikros ir sąžiningos partnerystės. Ir mums, europiečiams, šios partnerystės reikia tiek pat.

Rengdamasis šiai kalbai kalbėjau su savo draugais Afrikoje, visų pirma su Afrikos Sąjungos Pirmininku Paulu Kagame. Sutarėme, kad **ateityje mūsų santykiai turi būti grindžiami abipusiais įsipareigojimais. Su Afrika norime kurti naują partnerystę.**

Šiandien Komisija siūlo **naują Afrikos ir Europos tvarių investicijų ir darbo vietų aljansą**. Mūsų vizijoje šis aljansas turėtų padėti vien tik per ateinančius penkerius metus Afrikoje sukurti iki 10 mln. darbo vietų.

Norime sudaryti sąlygas į Afriką pritraukti daugiau privačių investicijų.

Pradedame ne nuo nulio – prieš dvejus metus paskelbtas Išorės investicijų planas Afrikoje padės sutelkti daugiau kaip 44 mlrd. EUR privačiųjų ir viešųjų subjektų lėšų. Jau numatyti ir rengiami projektai pritrauks 24 mlrd. EUR.

Savo investicijas nukreipsime į sritis, kuriose galima nuveikti daugiausiai. Pagal mūsų programą „Erasmus“ iki 2020 m. Europos Sąjungos paramą bus gavę 35 000 Afrikos studentų ir mokslininkų. Iki 2027 m. šis skaičius turėtų pasiekti 105 000.

Ne mažiau svarbūs Afrikos ir Europos prekybiniai santykiai. 36 % Afrikos prekybos vykdoma su Europos Sąjunga. Tačiau mūsų prekybiniai santykiai nėra pakankamai glaudūs. Manau, kad iš šios Afrikos ir Europos Sąjungos prekybos susitarimų gausos turėtų išaugti **vienas dvejų žemynų – lygių ekonominių partnerių – prekybos susitarimas**.

Geriamasis Pirmininke,

ponios ir ponai,

„Brexit’as“ – dar viena sritis, kur, mano manymu, Sąjungos lyderystė yra itin svarbi. Nesileisiu į derybų detales – čia meistriškai tvarkosi mano bičiulis Michelis Barnier, remdamasis 27 valstybių narių ne kartą patvirtinta vieninga pozicija. Vis dėlto leiskite man priminti tris principus, kuriais turėtume vadovautis artimiausiais mėnesiais rengdamiesi „Brexit’ui“.

Visų pirma, gerbiame britų sprendimą išstoti iš Sąjungos, nors ir toliau dėl to labai apgailestaujame. Tačiau Jungtinės Karalystės vyriausybės prašome suprasti, kad tas, kas išstoja iš Sąjungos, nebegali turėti tokių palankių sąlygų kaip valstybė narė. Jei išstojate iš Sąjungos, paliekate ir bendrąją rinką, ir tikrai negalite išsirinkti tik tam tikrų jos dalių, kuriose norėtumėte pasilikti.

Antra, **Europos Komisija, šis Parlamentas ir visos kitos 26 valstybės narės visuomet ištikimai ir solidariai palaikys Airiją sprendžiant jos sienos klausimą**. Todėl norime rasti kūrybišką sprendimą, kad būtų išvengta realios sienos su Šiaurės Airija. Tačiau netylėsime, jei Britanijos vyriausybė nevykdys savo įsipareigojimų pagal Didžiojo penktadienio susitarimą. **Riziką, kad siena Šiaurės Airijoje taps matomesnė, kelia ne Europos Sąjunga, o „Brexit’as“**.

Ir trečia, po 2019 m. kovo 29 d. **Jungtinė Karalystė niekada nebus mums eilinė trečioji šalis**. Ji visada išliks labai artima kaimynė ir partnerė politinėje, ekonominėje ir saugumo srityse.

Per pastaruosius mėnesius, kai tik Sąjungoje prireikdavo vienybės, Jungtinė Karalystė palaikydavo mus, vadovaudamasi tomis pačiomis vertybėmis ir principais kaip visi europiečiai. Todėl palankiai vertinu Ministrės Pirmininkės T. May pasiūlymą kurti būsimą naują plataus užmojo partnerystę po „Brexit’o“. Pritariame Čekerso rezidencijoje padarytam pareiškimui ir manome, kad Jungtinės Karalystės ir Europos Sąjungos partnerystė turėtų prasidėti nuo laisvosios prekybos susitarimo.

Komisijos derybininkai yra pasirengę, remdamiesi trimis minėtais principais, dirbti dieną ir naktį, kad būtų pasiektas susitarimas. Mūsų pareiga – savo piliečiams ir įmonėms užtikrinti, kad Jungtinės Karalystės išstojimas būtų tvarkingas ir kad po to įsivyratų stabilumas. Galiu jus patikinti, kad bent jau Komisija tam kliūčių nedarys.

ĮTIKIMA ATEITIES PERSPEKTYVA

Gerbiamieji Parlamento Nariai,

dar daug liko nuveikti iki Europos Parlamento rinkimų ir aukščiausiojo lygio susitikimo, kuris vyks 2019 m. gegužės 9 d. vyks **Sibiu** (Rumunijoje).

Sibiu susitikime turėsime įtikinti europiečius, kad mūsų požiūriai į Sąjungos tikslus sutampa. Europos tautos nemėgsta netikrumo ir neaiškiai suformuluotų tikslų. Piliečiams patinka aiškūs teiginiai ir jie negali pakęsti apytikslės informacijos bei pusiau padarytų darbų.

Į tai labai svarbu atsižvelgti rengiant Sibiu aukščiausiojo lygio susitikimo, kuris vyks praėjus šešioms savaitėms nuo „Brexit“ o“ ir likus tik dviem savaitėms iki Europos Parlamento rinkimų, darbotvarkę.

Dėl ekonominių ir geopolitinių priežasčių iki Sibiu susitikimo **turime ratifikuoti Europos Sąjungos ir Japonijos partnerystės susitarimą.**

Iki Sibiu susitikimo turime iš esmės susitarti dėl **Europos Sąjungos biudžeto** po 2020 m.

Jei norime, kad jaunieji europiečiai galėtų kuo geriau išnaudoti „Erasmus“ galimybes, šiai programai privalome skirti didesnę finansavimą. O kad galėtume tai padaryti, iki Europos Parlamento rinkimų turėsime priimti sprendimą ir dėl šios, ir dėl kitų sričių finansavimo.

Jei norime suteikti daugiau galimybių mūsų mokslininkams ir pradedančiosioms įmonėms ir užtikrinti, kad dėl lėšų trūkumo nebūtų drastiškai mažinamas mokslininkų etatų skaičius, atitinkamą sprendimą turėsime priimti iki Europos Parlamento rinkimų.

Jei norime dvidešimt kartų padidinti išlaidas gynybai, tačiau nebūti militarizuoti, sprendimą turime priimti nedelsdami.

Jei investicijas Afrikoje norime padidinti 23 proc., sprendimą reikės priimti nedelsiant.

Iki kitų metų turime pasiekti, kad sustiprėtų **tarptautinis euro vaidmuo**. Nepaisant visų euro įvedimui prieštaravusių balsų, eurui suėjo 20 metų, per kuriuos jau daug pasiekta.

Euras yra antra pasaulyje daugiausiai naudojama valiuta. Su euru savo valiutą vienaip ar kitaip yra susiejusios 60 šalių. **Tačiau turime dėti daugiau pastangų, kad mūsų bendra valiuta atliktų visavertį vaidmenį tarptautinėje arenoje.**

Naujausi įvykiai parodė, kad būtina stiprinti mūsų ekonominę ir pinigų sąjungą ir plėtoti tvirtas bei likvidžias kapitalo rinkas. Komisija pateikė daug šitos srities pasiūlymų, kuriuos turi priimti šis Parlamentas ir Taryba.

Tačiau galime pasiekti ir pasieksime daugiau. Nelogiška, kad 80 proc. savo energijos importo sąskaitų (kurios siekia 300 mlrd. eurų per metus) Europa apmoka JAV doleriais, nors iš Jungtinių Amerikos Valstijų importuojame tik 2 proc. energijos. Nelogiška tai, kad Europos bendrovės europietiškus orlaivius perka doleriais, o ne eurais.

Todėl iki metų pabaigos Komisija pateiks iniciatyvų, kaip sustiprinti tarptautinį euro vaidmenį. **Euras turi tapti aktyvia naujo Europos suverenumo priemone.** Pirmas dalykas, kurį turime padaryti – susitvarkyti savo kieme ir stiprinti ekonominę ir pinigų sąjungą. Tą jau ir pradėjome daryti. Neturėdami tvirtos ekonominės ir pinigų sąjungos negalėsime pagrįstai didinti tarptautinio euro vaidmens. Kad Europa ir euras sustiprėtų, turime baigti kurti ekonominę ir pinigų sąjungą.

Norėčiau, kad iki Sibiu susitikimo padarytume apčiuopiamą pažangą stiprindami mūsų užsienio politiką. Turime padidinti savo **galimybes užsienio politikos klausimais kalbėti vienu balsu**. Nenormalu, kad Europa priversta tylėti Jungtinių Tautų žmogaus teisių taryboje Ženevoje ir negali garsiai ir aiškiai pasmerkti Kinijoje daromų žmogaus teisių pažeidimų. Ir viskas tik dėl to, kad viena valstybė narė turi teisę paprieštarauti sprendimui šioje srityje.

Nenormalu, kad Europa, neradusi bendro sprendimo, negali atnaujinti ginklų embargo Baltarusijai arba patvirtinti Venesuelai taikytinų sankcijų.

Dėl šios priežasties Komisija šiandien siūlo pereiti prie sprendimų priėmimo kvalifikuotą balsų daugumą tam tikrose išorės santykių srityse. Čia kartoju jau praėjusiais metais savo teiktą pasiūlymą pereiti prie sprendimų priėmimo kvalifikuota balsų dauguma tam tikrose srityse. Ne visose, bet tam tikrose – žmogaus teisių, civilinių misijų ir kt.

Remiantis dabartinėmis Sutarties nuostatomis, Europos Vadovų Taryba gali priimti sprendimą šiuo klausimu. **Manau, kad atėjo laikas pasinaudoti primirštu Lisabonos sutarties lobiu – nuostata dėl pereigos, kuria remdamiesi sprendimus galime priimti kvalifikuota balsų dauguma.**

Be to, manau, kad kai kuriais mokesčių klausimais sprendimus taip pat turėtume priimti kvalifikuota balsų dauguma.

Gerbiamasis Pirmininke,

pora žodžių apie tai, kad mane vis labiau trikdo tai, kaip diskutuojame polemniais klausimais. Ginčų tarp vyriausybių ir institucijų vis daugėja. Bet **poleminės ir neretai įžeidžios kalbos neleidžia Europai judėti į priekį.**

Liūdna ne tik dėl politikų pasirinkto diskusijų tono, bet ir dėl to, kaip kai kurie iš jų elgiasi su žiniasklaida ir žurnalistais, norėdami nutraukti debatus. Europa turi likti spaudos laisvės tvirtovė. Pernelyg daug žurnalistų įbauginama, užpuolama, o kartais net ir nužudoma. **Reikės labiau saugoti žurnalistus – mūsų demokratijos kalvius.**

Apskritai turime grįžti prie senos vertybės – kompromiso. Kompromiso ieškojimas nereiškia nei įsitikinimų, nei laisvų debatų, kur paisoma kitų nuomonės, nei vertybių išsižadėjimo.

Komisija nusistačiusi prieš teisinės valstybės principo pažeidimus. Rūpestį tebekelia debatų kai kuriose valstybėse narėse eiga. **Kai teisinei valstybei kyla pavojus, turi būti taikomas 7 straipsnis.**

Pirmasis pirmininko pavaduotojas F. Timmermansas darbuojasi puikiai, bet vienas teisinės valstybės apginti negali. Besąlygiškai jį palaikau tiek aš, tiek kiti Komisijos nariai.

Vienu klausimu negalime nuolaidžiauti: Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimų turi būti paisoma ir jie turi būti vykdomi. Be išlygų, nes Europos Sąjunga – teisinė bendrija. **Paisyti teisės normų ir teismo sprendimų – ne pasirinkimo reikalas, o prievolė.**

IŠVADA

Gerbiamasis Pirmininke,

Gerbiamieji nariai,

šiuo paskutiniame savo pranešime apie Europos Sąjungos padėtį, nors ir ne paskutinėje savo kalboje, minėjau istoriją iš mažosios raidės – šios kadencijos Komisijos istoriją – ir istoriją iš didžiosios raidės – Europos istoriją.

Visi mes – tiek vieni, tiek kiti – esame atsakingi už tokią Europą, kokia ji dabar. Visi mes – tiek vieni, tiek kiti – būsime atsakingi už tokią Europą, kokia ji bus.

Tokia jau ta istorija: parlamentai ir komisijos ateina ir nueina, o Europa lieka. Kad Europos Sąjunga taptų tokia, kokia turi būti, privalome padaryti kelias svarbias išvadas.

Norėčiau, kad Europa nužengtų nuo pasaulinės arenos tribūnų. Europa turi būti ne tarptautinių įvykių žiūrovė ar komentuotoja, o konstruktyvi rytdienos pasaulio dalyvė, modeliuotoja, architektė.

Europa itin reikalinga pasauliui. Kad tokį poreikį būtų galima kuo skubiau patenkinti, tarptautinėje arenoje Europa turės kalbėti vienu balsu. Kad Europa būtų išklaudyta ir išgirsta tarptautiniuose forumuose, jos balsas turi būti aiškus, suprantamas ir raiškus. Federico Mogherini dėka Europos Sąjungos diplomatija tapo darnesnė. Neskęskime nedarnios, tarpusavyje konkuruojančių valstybių narių diplomatijos liūne. Europos diplomatija turi būti vieninga. Būkime solidarūs vieni su kitais be išlygų.

Norėčiau, kad nuo šiol dėtume daugiau pastangų vienyti Europos rytus ir vakarus. Tenugrimzta į praeitį liūdesį keliantis Europos susiskaldymas. Mūsų žemynas ir tie, kas nutraukė Šaltąjį karą, nusipelnė daugiau.

Norėčiau, kad Europos Sąjunga labiau rūpintųsi socialiniais klausimais. Tie, kas nepaiso pagrįstų darbuotojų ir mažųjų įmonių lūkesčių, kelia didelį pavojų mūsų šalių visuomenės sanglaudai. Paverskime Geteborgo aukščiausiojo susitikimo planus teisės normomis.

Norėčiau, kad kitąmet vyksiantys rinkimai taptų istoriniu Europos demokratijos etapu. Norėčiau, kad būtų pakartota patirtis, įgyta įgyvendinant pagrindinių kandidatų (*Spitzenkandidaten*) idėją, padėjusią Europos demokratijai pasistūmėti į priekį. Mano galva, tokia patirtis bus ypač pravers, kai turėsime tikruosius tarpvalstybinius kandidatų sąrašus. **Norėčiau, kad tarpvalstybiniai sąrašai būtų sudaryti jau per 2024 m. vykstančius Europos Parlamento rinkimus.**

Ypač norėčiau, kad pasisakytume prieš nesveiką nacionalizmą ir už protingą patriotizmą. Neužmirškime, kad XXI amžiuje patriotizmas yra ir nacionalinis, ir europinis, tačiau vienas kitam neprieštarauja.

Ir prancūzų filosofui Blezui Paskaliui patinka vienas su kitu derantys dalykai. **Kad išsilaikytų ant kojų, Europos Sąjunga ir jos šalys turi žengti kartu.** Tas, kas myli Europą, turi mylėti ją sudarančias šalis, o tas, kas myli savo šalį, turi mylėti Europą. Patriotizmas – vertybė, o bukas nacionalizmas – slegiantis melas ir pražūtingas nuodas.

Žodžiu – likime ištikimi savo tapatybei.

Pasodinkime šiandien medžių, kurių paunksmėje galės saugiai augti ir kvėpuoti mūsų palikuonys – nesvarbu, iš kur: rytų, vakarų, pietų ar rytų.

Dar prieš keletą metų čia jums sakiau, kad Europa – mano gyvenimo darbas. Taip, myliu ir visada mylėsiu Europą.

Jeanas-Claude'as Junckeris

